

Avalaht>Teie õigused>Kuriteoohvrid>Ohvrite õigused riigiti

Ohvrite õigused riigiti

Austria

Teid käsitletakse kuriteoohvrina, kui olete kandnud kahju või Teie kriminaalõigusega kaitstud huvid võivad olla kahjustatud muul moel, nt kui Teid on vigastatud või kui Teie vara on kahjustatud või varastatud ning asjaomast tegu peetakse Austria õiguse kohaselt kuriteoks. Teile kui kuriteoohvrile on seadusega tagatud teatud individuaalsed õigused nii enne kui ka pärast kohtumenetlust ja selle ajal.

Austrias algab kriminaalmenetlus kohe, kui kriminaalpolitsei (*Kriminalpolizei*) või prokuratuur (*Staatsanwaltschaft*) alustab seoses esialgse kahtlusega uurimist. Selle uurimise lõppedes võib prokuratuur otsustada menetluse lõpetada, anda korralduse võtta tavapärase kriminaalmenetluse algatamise asemel alternatiivseid meetmeid või edastada kohtule süüdistusakti. Teatud kuritegusid (kuriteod, mille puhul algatatakse erasüüdistusmenetlus –

Privatanklagedelikte) menetletakse vaid ohvri taotlusel, st ohver peab esitama süüdistuse ise. Sellisel juhul eeluurimist ei toimu.

Kohtumenetluse käigus peab kohus istungeid ja kontrollib tõendeid. Sõltuvalt kuriteo raskusastmest menetleb juhtumit

üks kohtunik või

kollegiaalne kohus (*Schöffensenat*), kuhu kuuluvad olenevalt asjaomase kuriteost üks või kaks elukutselist kohtunikku ja kaks kohtukaasistujat, kes teevad otsuse süüdistatava süü ja määratava karistuse kohta, või

vandekohus (*Geschworenengericht*), kuhu kuuluvad kolm elukutselist kohtunikku ja kaheksa kohtukaasistujat (vandemehed). Vandemehed otsustavad süüdistatava süü üle, samas kui otsuse karistuse kohta teevad vandemehed ja kolm kohtunikku ühiselt.

Ohvrina võib Teil olla kriminaalmenetluses väga oluline roll ja ka mitmeid õigusi. Ohvrina võite osaleda menetluses eristaatust omamata või hakata tsiviilhagejaks, kõrvalsüüdistajaks või erasüüdistajaks ning kasutada lisavõimalusi ja -õigusi.

Lisateavet saate, kui klõpsate allolevatel linkidel.

1 – Minu õigused, kui olen langenud kuriteo ohvriks

2 – Kuriteost teatamine ja minu õigused uurimise või kohtumenetluse ajal

3 – Minu õigused pärast kohtumenetlust

4 – Hüvitis

5 – Minu õigus saada abi ja toetust

Viimati uuendatud: 03/02/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

1 - Minu õigused, kui olen langenud kuriteo ohvriks

Millist teavet saan ma ametiasutustelt (nt politseilt, prokuratuurilt) pärast kuriteo toimumist, kuid enne kui ma sellest teatan?

Enne kuriteost teatamist on teil võimalik saada oma õiguste kohta teavet föderaalse justiitsministeeriumi (*Bundesministerium für Justiz*) veebisaidilt ([link siit](#)) ja ohvriabi telefonilt (*Opfernotruf*) (0800 112 112) või ohvriabi veebisaidilt ([link siit](#)).

Kuriteoohvrina on teil õigus saada ametiasutustelt teavet oma õiguste kohta. Põhimõtteliselt tuleks see teave teile esitada uurimise alguses. Kui teil on õigus kasutada ohvriabiorganisatsiooni pakutavaid ohvriabi teenuseid, teavitatakse teid sellest enne teie esimest ülekuulamist. Ka kutses tulla ülekuulamisele on esitatud teave nende tugiteenuste kohta ja asjakohaste ohvriabiorganisatsioonide aadressid. Peale selle teavitatakse teid õigusest sellele, et teid saadaks usaldusisik.

Kui te olete seksuaalkuriteo ohver või alaealine või kui kaitsepolitsei seaduse (*Sicherheitspolizeigesetz – SPG*) § 38a lõike 1 kohaselt võidakse välja anda lähenemiskeeld teie kaitsmiseks vägivallategude eest, peetakse teid eriti haavatavaks ohvriks. See tähendab, et teil on veel täiendavad õigused. Eelkõige tuleb teid enne teie ülekuulamist ja ütluste andmist teavitada sellest, et

võimaluse korral kuulab teid uurimise ajal üle samast soost isik;

kui teid uurimise ja kohtumenetluse ajal üle kuulatakse, võite paluda, et suulise tõlke teenust osutaks võimaluse korral samast soost isik;

te võite keelduda vastamast kuriteo üksikasju käsitlevatele küsimustele, näiteks seksuaalkuriteo korral, kui need on teie meelest vastuvõetamatud. Teid võidakse siiski kohustada nendele küsimustele vastama, kui teie ütlused on vaidluse eseme seisukohast eriti tähtsad;

teil on uurimise ja kohtumenetluse ajal õigus taktitundelisele ülekuulamisele;

te võite taotleda kinnist istungit;

teid teavitatakse, kui õigusrikkuja põgeneb või vahi alt vabastatakse;

ülekuulamisel võib teiega kaasas olla usaldusisik.

Lisateavet leiab ohvriabiorganisatsioonide avaldatud brošüüridest, mida saab politsei käest. Teavet teie õiguste kohta antakse teile igal juhul ka suuliselt.

Ma ei ela selles ELi liikmesriigis, kus kuritegu toime pandi (ELi ja kolmandate riikide kodanikud). Kuidas on mu õigused kaitstud?

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiiviga 2012/29/EL, millega kehtestatakse kuriteoohvrite õiguste ning neile pakutava toe ja kaitse miinimumnõuded ning asendatakse nõukogu raamotsus 2001/220/JSK, tagatakse, et ohvritel on ELi liikmesriikides võrreldavad õigused. Need õigused kehtivad olenemata sellest, milline on teie kui ohvri kodakondsus.

Et hõlbustada kuriteost teatamist olukorras, kus kuritegu on toime pandud mõnes teises ELi liikmesriigis, edastab prokurör kaebuse, mis on esitatud kuriteo kohta ohvri elukohariigis, asjaomase teise liikmesriigi pädevale asutusele.

Samuti on ohvril õigus kasutada kriminaalmenetluse ajal tasuta tõlketeenuseid.

Kui ma kuriteost teatan, siis millist teavet ma saan?

Teid kui kuriteoohvrit tuleb teie õigustest viivitamata teavitada. See teave hõlmab järgmist:

teie õigused kriminaalmenetluse ajal;

ohvriabiorganisatsioonide kontaktandmed ja teenused;

võimalus nõuda hüvitist õigusrikkujalt;

võimalus taotleda hüvitist riigilt.

Kui teil on õigus kasutada ohvriabiorganisatsiooni pakutavaid ohvriabiteenuseid, teavitatakse teid sellest enne teie esimest ülekuulamist. Ka kutses tulla ülekuulamisele on esitatud teave nende tugiteenuste kohta ja asjakohaste ohvriabiorganisatsioonide aadressid. Peale selle teavitatakse teid õigusest sellele, et teid saadaks usaldusisik. Lisateavet leiab ohvriabiorganisatsioonide avaldatud teabelehtedest või brošüüridest, mida saab politsei käest. Teavet teie õiguste kohta antakse teile igal juhul ka suuliselt.

Kui on rikutud teie seksuaalset puutumatust või te olete alaealine või kui kaitsepolitsei seaduse § 38a lõike 1 kohaselt võidakse välja anda lähenemiskeeld teie kaitsmiseks vägivaldategude eest, on teil õigus sellele, et teid teavitataks enne ülekuulamist ja ütluste andmist järgmistest õigustest:

õigus sellele, et võimaluse korral kuulab teid uurimise ajal üle samast soost isik;

õigus paluda, et kui teid uurimise ja kohtumenetluse ajal üle kuulatakse, osutaks suulise tõlke teenust võimaluse korral samast soost isik;

õigus keelduda vastamast näiteks seksuaalkuriteo üksikasju käsitlevatele küsimustele, kui need on teie meelest vastuvõetamatud. Teid võidakse siiski kohustada nendele küsimustele vastama, kui teie ütlused on vaidluse eseme seisukohast eriti tähtsad;

õigus taktitundelisele ülekuulamisele uurimise ja kohtumenetluse ajal;

õigus taotleda kinnist istungit;

õigus saada teada sellest, kui õigusrikkuja põgeneb, uuesti vahi alla võetakse või eelvangistusest vabastatakse;

võimalus, et ülekuulamisel on teiega kaasas usaldusisik.

Pärast kuriteost teatamist saate oma kuriteoteate kohta kirjaliku kinnituse. See sisaldab viitenumbrit. Kui te helistate pädevasse politseijaoskonda ja nimetate selle viitenumbri, saate rääkida politseinikuga, kes teie juhtumiga tegeleb. Politsei antud viitenumbrit võite kasutada ka selleks, et võtta ühendust oma juhtumit menetleva prokuröriga.

Prokuratuur teavitab teid protsessi olulistest etappidest. Näiteks antakse teile teada, kui ametiasutused otsustavad süüdistuse esitamises loobuda või kui nad kaaluvad võtta tavapärase kriminaalmenetluse korraldamise asemel alternatiivseid meetmeid. Samuti on teil õigus toimikuga tutvuda.

Kohus teavitab teid istungi toimumise ajast ja kohast, kui olete seda teavet eelnevalt taotlenud või tsiviilhagejana menetlusse astunud.

Kui te olete tahtliku kuriteo tõttu puutunud kokku vägivallega või seisnud silmitsi tõsise ohuga, kui on rikutud teie seksuaalset puutumatust, kui sellise kuriteo toimepanekul on ära kasutatud teie sõltuvust teisest isikust või kui te olete eriti haavatav, teavitavad ametiasutused teid oma ametikohustustest tulenevalt, kui õigusrikkuja põgeneb, uuesti vahi alla võetakse või kui ta eelvangistusest vabastatakse. Muudel juhtudel teavitatakse teid sellest siis, kui te olete sellist teavitamist taotlenud. Politsei või prokuröri esitatav teave peab sisaldama vabastamise põhjuseid ja selles tuleb ära märkida, kas õigusrikkuja suhtes on võetud vahi all hoidmise asemel leebemaid meetmeid.

Taotluse korral teavitatakse teid viivitamata ka sellest, kui õigusrikkuja põgeneb või vanglast vabastatakse, samuti esimesest korrast, kui õigusrikkujal lubatakse kinnipidamisasutusest ilma järelevalveta lahkuda. Samuti antakse teile teada, kui põgenenud õigusrikkuja kinni peetakse. Kui õigusrikkujale on kehtestatud vabastamisel tingimused, mille eesmärk on kaitsta ohvrit, teavitatakse teid ka neist.

Kas mul on õigus tasuta suulise või kirjaliku tõlke teenustele (kui ma suhtlen politsei või muude ametiasutustega või uurimise või kohtumenetluse ajal)?

Kui te ei oska piisavalt saksa keelt, on teil õigus tasuta tõlketeenustele. Neid teenuseid osutatakse ülekuulamise või kohtuistungil ajal. Samuti on teil õigus saada toimiku oluliste osade (kuriteoteate kirjalik kinnitus, kokkulepe uurimise lõpetamise kohta ja selle põhjendused, kohtuotsuse ja käskmenetluses tehtud otsuse ärakiri) kirjalik tõlge.

Ohvriabiteenused hõlmavad tõlketuge ja neid rahastab föderaalne justiitsministeerium.

Kuidas ametiasutused tagavad, et mina saan aru ja et minust saadakse aru (kui ma olen laps, kui mul on puue)?

Õiguslikud juhised ja küsitlused peavad alati olema arusaadavad. Seepärast peab ametiasutus oma juhiseid ja küsimusi ohvri vajadusi ja suutlikkust arvesse võttes kohandama. Pärast juhiste andmist küsitakse teilt, kas te saite kõigest aru.

Kui te ei oska piisavalt saksa keelt, on teil õigus tasuta tõlketeenustele. Neid teenuseid osutatakse ülekuulamise või kohtuistungil ajal. Samuti on teil õigus saada toimiku oluliste osade (kuriteoteate kirjalik kinnitus, kokkulepe uurimise lõpetamise kohta ja selle põhjendused, kohtuotsuse ja käskmenetluses tehtud otsuse ärakiri) kirjalik tõlge.

Et abistada ohvrit, kes on tumm või kurt, peab olema kohal viipekeele tõlk. Vajaduse korral on teil ka võimalus suhelda kirjalikult või muul sobilikul viisil.

Hinnates seda, kas ohvrit tuleks käsitada eriti haavatavana – staatus, millega kaasnevad eriõigused –, võetakse arvesse mis tahes puuet. Puude korvamiseks võidakse anda võimalus saada tasuta õigusabi.

Ohvriabiteenused

Kes osutavad ohvriabiteenuseid?

Võtte ühendust võtta ohvriabiorganisatsiooniga. Perevägivalga ja ahistava jälitamise ohvritele, inimkaubanduse ohvritele ning alaealistele ohvritele on olemas eraldi organisatsioonid. Et aidata ohvritel asjakohase organisatsiooniga ühendust võtta, on sisse seatud föderaalne justiitsministeeriumi rahastatav ohvriabitelefoni (0800 112 112 ja <http://www.opfer-notruf.at/>), kust saab ööpäev läbi tasuta tuge.

Teatavatel ohvritel on õigus psühhosotsiaalsetele ja juriidilistele ohvriabiteenustele.

Kui te olete perevägivalga või ahistava jälitamise ohver, saate tuge spetsiaalsetelt organisatsioonidelt, nagu perevägivalga sekkumiskeskus (*Interventionsstelle gegen Gewalt in der Familie*) või vägivallavastase kaitse keskus (*Gewaltschutzzentrum*). Kui politsei on välja andnud lähenemiskeelu, teavitab ta sellest kohaliku perevägivalga sekkumiskeskust või kohalikku vägivallavastase kaitse keskust. Nende keskuste töötajad võtavad teiega ühendust ja pakuvad teile tuge, sealhulgas koostavad kava teie turvalisuse tagamiseks ning annavad õiguslast nõu (eelkõige ajutise kohtumääruse taotluse esitamiseks) ja pakuvad psühhosotsiaalset tuge.

Sekkumiskeskuse või mõne vägivallavastase kaitse keskuse poole saab pöörduda ka otse. Te ei pea ootama seni, kuni politsei on astunud samme või kuni olete kuriteost teatanud.

Kas politsei aitab mul kohe võtta ühendust ohvriabiteenuste osutajatega?

Kui te olete perevägivalga või ahistava jälitamise ohver, saate tuge spetsiaalsetelt organisatsioonidelt, nagu perevägivalga sekkumiskeskus või vägivallavastase kaitse keskus. Kui politsei on välja andnud lähenemiskeelu, teavitab ta sellest kohaliku perevägivalga sekkumiskeskust või kohalikku vägivallavastase kaitse keskust. Nende keskuste töötajad võtavad teiega ühendust ja pakuvad teile tuge, sealhulgas koostavad kava teie turvalisuse tagamiseks ning annavad õiguslast nõu (eelkõige ajutise kohtumääruse taotluse esitamiseks) ja pakuvad psühhosotsiaalset tuge.

Kõikidel muudel juhtudel võtke palun ise ühendust teile sobiva ohvriabiorganisatsiooniga.

Kuidas kaitstakse mu eraelu puutumatust?

Ohvrina on teil mitmesugused õigused, millega kantakse hoolt selle eest, et teie privaatsus on võimalikult hästi kaitstud, hoolimata sellest, et kohtumenetlus on oma laadilt avalik.

Näiteks on teil õigus nimetada kättetoimetamisadress, mis erineb teie tegelikust kodusest aadressist. Kohus peab tagama ka selle, et ei avalikustataks teie kui tunnistaja isiklikke olusid.

On keelatud avaldada toimiku sisu ning teha istungi ajal tele- või raadiosalvestusi või -ülekandeid, salvestada videoid või pildistada.

Kui see on vajalik, et kaitsta ohvrite ja tunnistajate privaatsust, võidakse külastajad kohtusaalist välja saata.

Kui te olete seksuaalkuriteo ohver, on teil õigus keelduda vastamast küsimustele teatavate kuriteo üksikasjade kohta, välja arvatud juhul, kui need üksikasjad on menetluse seisukohast olulised. Erandjuhtudel on teil koguni võimalik anda ütlusi anonüümselt, kui teie identiteedi avalikustamine seaks teie või teiste isikute elu, tervise, kehalise puutumatuse või vabaduse tõsisesse ohtu. Lisaks võib tunnistaja muuta kohtus ütluste andmiseks oma välimust, et teda ei oleks võimalik ära tunda (tingimusel et tema näoilmet on siiski võimalik näha).

Kas ma pean kuriteost teatama enne, kui ma saan kasutada ohvriabi teenuseid?

Ohvriabi teenuste kasutamiseks ei pea kuriteost teatama. See tähendab, et te võite võtta ohvriabiorganisatsiooniga ühendust enne, kui kuriteost teada annate. Ohvriabiorganisatsioon saab teid kuriteost teatamise protsessis vajaduse korral aidata.

Ka ohvriabiliini (0800 112 112) teenuseid saab kasutada olenemata sellest, kas olete kuriteost teatanud.

Isikukaitse juhul, kui ma olen ohus

Millist liiki kaitset on võimalik saada?

On olemas eri liiki tunnistajakaitse, mille tase sõltub ohust, millega tunnistaja silmitsi seisab. Näiteks hõlmab kaitsepolitsei pakutav tunnistajakaitse ennetus- ja kaitsemeetmeid, nagu sagedasemad patrullid, tunnistaja valvamine või tunnistaja paigutamine spetsiaalsetesse ruumidesse, kus on tagatud tema kaitse. Kõige ulatuslikum kaitse tagatakse tunnistaja kaasamisega tunnistajakaitseprogrammi.

Kes mulle kaitset pakub?

Tunnistajate ja ohvrite isikukaitse tagamise eest vastutavad julgeolekuasutused.

Tuge ja nõu pakuvad ohvriabiorganisatsioonid. Perevägivalda ja ahistava jälitamise ohvritele, inimkaubanduse ohvritele ning alaealistele ohvritele on olemas eraldi organisatsioonid. Et aidata ohvritel asjakohase organisatsiooniga ühendust võtta, on sisse seatud föderalse justiitsministeeriumi rahastatav ohvriabi telefon (0800 112 112 ja ☎ <http://www.opfer-notruf.at/>), kust saab ööpäev läbi tasuta tuge.

Kas keegi annab mu juhtumile hinnangu, et selgitada välja, kas kurjategija võib mind ka edaspidi ohustada?

Kui menetluse käigus ilmnevad uued asjaolud (nt ohvriabiorganisatsioonilt saadud teabe põhjal), peab prokurör või kohus muudetud hinnangu dokumenteerima ja andma teile õigused, mis kaasnevad eriti haavatava isiku staatusega.

Kas keegi annab mu juhtumile hinnangu, et selgitada välja, kas kriminaalõigussüsteem võib mind ka edaspidi ohustada (uurimise ja kohtumenetluse ajal)?

Kriminaalpolitsei, prokurör ja kohus on kohustatud võtma nõuetekohaselt arvesse ohvri õigusi, huve ja haavatavust. Kõik kriminaalmenetlusse kaasatud asutused peavad menetluse kestel austama ohvri inimväärikust ja tema soovi kaitsta oma eraelu puutumatust. Üldine kohustus kaitsta ohvri huve tähendab ka selle ärahoidmist, et kriminaalmenetlus ise ohvrit mingil viisil kahjustab. See tagatakse muu hulgas ohvri eriõigustega, näiteks õigusega taktitundelisele ülekuulamisele või õigusega paluda külastajad kohtusaalist välja saata ning keeluga avalikustada ohvri fotosid või isikuandmeid.

Millist kaitset pakutakse eriti haavatavatele ohvritele?

Eriti haavatavateks ohvriteks peetakse seksuaalkuritegude ohvreid, kõiki alaealisi ohvreid ning ohvreid, kelle kaitsmiseks võidakse kaitsepolitsei seaduse § 38a lõike 1 kohaselt välja anda lähenemiskeeld.

See staatus võidakse anda ka ükskõik millisele teisele ohvrile, lähtudes ohvri vanusest, vaimsest seisundist, tervisest ja kuriteo konkreetsetest asjaoludest.

Lisaks õigustele, mis on tagatud kõikidele ohvritele, on eriti haavataval ohvril õigus sellele, et teda küsitleb uurimise käigus võimaluse korral samast soost isik. Samuti on tal õigus paluda, et kui teda uurimise ja kohtumenetluse ajal üle kuulatakse, osutaks suulise tõlke teenust võimaluse korral samast soost isik.

Ta võib keelduda vastamast küsimustele kuriteo üksikasjade kohta, kui ta peab nende üksikasjade kirjeldamist vastuvõetamatuks, või küsimustele väga isiklikku laadi asjaolude kohta. Uurimise ja kohtumenetluse ajal on eriti haavataval ohvril taotluse korral õigus taktitundelisele ülekuulamisele. Kohtuistungil ajal võib ta paluda, et külastajad kohtusaalist välja saadetak. Eriti haavatavat ohvrit võib ülekuulamisel alati saata usaldusisik.

Kui on alust eeldada, et tunnistajat ei saa kohtuistungil faktilistel või õiguslikel põhjustel üle kuulata, peab kohus prokuröri taotlusel korraldama kaugülekuulamise. Selleks kuulab kinnipidamise ja kohtuliku kaitse eest vastutav kohtunik tunnistajad uurimise käigus üle menetlusosaliste ja nende esindajate osalusel (eraldi asukohas), kasutades piltide ja heli edastamiseks tehnilisi seadmeid. Vajaduse korral võib paluda tunnistajaid küsitlrema eksperdi. Kui vähegi võimalik, tuleb hoolt kanda selle eest, et ohver ei kohtuks süüdistatava ega teiste menetlusosalistega. Pärast kaugülekuulamist võib salvestatud videomaterjali esitada uue ülekuulamise asemel hoopis kohtuistungil. Sellist tunnistajaid kaitsvat küsitlemist uurimismenetluses võib rakendada ka kohtumenetluses.

Kohtuistungil võib kohus erandkorras saata süüdistatava tunnistajate küsitlemise ajaks – näiteks tunnistajakaitse kaalutlustel – kohtusaalist välja, tingimusel et süüdistatavat teavitatakse hiljem kõigest, mis tema äraolekul toimus, ja eelkõige kõigist vahepeal antud ütlustest.

Kui õigusrikkuja vabastatakse, uuesti vahi alla võetakse või kui ta kinnipidamisasutusest või eelvangistusest põgeneb, tuleb eriti haavatavat ohvrit viivitamata teavitada. Taotluse korral teavitatakse teda ka sellest, kui õigusrikkuja põgeneb või vanglast vabastatakse, samuti esimesest korrast, kui õigusrikkujal lubatakse kinnipidamisasutusest ilma järelevalveta lahkuda.

Ma olen alaealine. Kas mul on eriõigused?

Alaealist ohvrit peetakse alati eriti haavatavaks.

Uurimise käigus on sellisel ohvril õigus sellele, et võimaluse korral küsitleb teda samast soost isik. Samuti on tal õigus paluda, et kui teda uurimise ja kohtumenetluse ajal üle kuulatakse, osutaks suulise tõlke teenust võimaluse korral samast soost isik. Ta võib keelduda vastamast küsimustele kuriteo üksikasjade kohta, kui ta peab nende üksikasjade kirjeldamist vastuvõetamatuks, või küsimustele väga isiklikku laadi asjaolude kohta. Uurimise ja kohtumenetluse ajal on eriti haavataval ohvril taotluse korral õigus taktitundelisele ülekuulamisele. Sellise alaealise ülekuulamisel, kelle seksuaalset puutumatust on tõenäoliselt rikutud, tuleb alati olla taktitundeline. Ta võib paluda, et külastajad kohtusaalist välja saadetak. Ülekuulamisel võib teda saata usaldusisik.

Kui õigusrikkuja vabastatakse, uuesti vahi alla võetakse või kui ta kinnipidamisasutusest või eelvangistusest põgeneb, tuleb eriti haavatavat ohvrit viivitamata teavitada. Taotluse korral teavitatakse teda ka sellest, kui õigusrikkuja põgeneb või vanglast vabastatakse, samuti esimesest korrast, kui õigusrikkujal lubatakse kinnipidamisasutusest ilma järelevalveta lahkuda.

Mu pereliige suri kuriteo tagajärjel. Millised on mu õigused?

Kui teie abikaasa või registreeritud partner, elukaaslane, vanem või laps, õde, vend või muu ülalpeetav kuriteo tagajärjel suri, on teil õigus psühhosotsiaalsetele ja õiguslikele ohvriabi teenustele. Sama kehtib juhul, kui kuriteo tõttu hukkus mõni teine lähedane ja te olite kuriteo tunnistajaks.

Kui teie abikaasa või registreeritud partner, elukaaslane, vanem või laps, õde, vend või muu ülalpeetav kuriteo tagajärjel suri, on teil õigus psühhosotsiaalsetele ja õiguslikele ohvriabi teenustele. Sama kehtib juhul, kui kuriteo tõttu hukkus mõni teine lähedane ja te olite kuriteo tunnistajaks.

Kui kuriteo tagajärjel suri isik, kellel oli seadusest tulenev kohustus teid ülal pidada, võib teil olla õigus saada hüvitist ohvritele hüvitise maksmise seaduse alusel. Selliste abitaotluste kohta teeb otsuse föderaalne sotsiaalkindlustus- ja puuetega isikute amet (*Bundesamt für Soziales und Behindertenwesen*).

Mu pereliige langes kuriteo ohvriks. Millised on mu õigused?

Juhul kui kahjustatud võib olla laste või noorukite füüsiline ja/või seksuaalne puutumatuse, antakse kriminaalmenetluses abi ka nende hooldajatele.

Kas mul on võimalik kasutada vahendust? Millistel tingimustel? Kas vahenduse ajal tagatakse minu turvalisus?

Politsei, prokurör või kohtunik peab võtma arvesse teie huve ning teavitama teid menetluse kulgemisest, sealhulgas kõikidest alternatiivsetest meetmetest, mida rakendatakse tavapärase kriminaalmenetluse asemel väiksemate ja mõõdukalt raskete kuritegude korral (*Diversion*). Kui prokurör kaalub selliste alternatiivsete meetmete võtmist, peab ta andma teile võimaluse avaldada arvamust, kui see on vajalik kaitsmaks teie õigusi ja huve, eelkõige teie õigust saada hüvitist.

Prokurör võib paluda asjakohaste organisatsioonide koolitatud vahendajatel pakkuda õigusrikkujale ja ohvrile vahenduse kasutamisel tuge.

Vahendusmenetlust saab alustada üksnes teie nõusolekul, välja arvatud juhul, kui põhjused, mille olete esitanud vahendusest keeldumiseks, ei ole kriminaalmenetluse raames vastuvõetavad. Kui õigusrikkuja on alla 18aastane, ei ole teie nõusolek vajalik.

Soovi korral võite vahendusprotsessis kaasa rääkida. Teie huve võetakse arvesse. Kui see on asjakohane, et kaitsta teie huve, eeskätt õigust saada hüvitist, kutsutakse teid ütlusi andma.

Vahendusprotsessi käigus on teil õigus sellele, et teid saadab usaldusisik. Teid tuleb esimesel võimalusel teavitada teie õigustest ja asjakohastest ohvriabiorganisatsioonidest.

Kust ma leian õigusaktid, milles on sätestatud minu õigused?

Ohvri õigused kriminaalmenetluses on reguleeritud kriminaalmenetluse seadustikuga (*Strafprozessordnung* (StPO)). Kõnealusele seadustikule ja muudele õigusaktidele pääseb tasuta ligi [Austria Vabariigi õigusteabe süsteemi](#) kaudu.

Viimati uuendatud: 06/11/2018

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

2 - Kuriteost teatamine ja minu õigused uurimisevõi kohtumenetluse ajal

Kuidas ma pean kuriteost teatama?

Kui te olete langenud kuriteo ohvriks, võite sellest teatada ükskõik millises politseijaoskonnas või prokuratuuris.

Kuriteost võite teatada suuliselt või kirjalikult. Vajalik on teie allkiri. Kuriteoteate võib esitada ka kolmas isik. Ehkki see ei ole kohustuslik, on soovitatav märkida sellesse teatesse olulised isikuandmed, sealhulgas kontaktaadress, ja kuriteost teatava kolmanda isiku andmed.

Lisaks on soovitatav esitada kõik tõendid ja kogu teave, mis teil on kahtlusaluse kohta olemas, sest see aitab uurimist hõlbustada.

Politseil on teie esitatava teabe registreerimiseks ametlik vorm (üldjuhul arvutipõhine). Sellest hetkest alates on teie kuriteoteade osa toimikust.

Kuriteost saab teatada ükskõik millises politseijaoskonnas või otse prokuratuurile.

Kuriteoteate võib esitada saksa keeles või ühes asjaomase piirkonna ametlikus keeles.

Kui te ei oska piisavalt saksa keelt või mõnda muud ametlikku keelt, on teil õigus saada abi tõlgilt.

Teatavate kuritegude korral (nt vägivaldteod või seksuaalkuriteod) on teil õigus saada kuriteost teatamisel abi ohvriabiorganisatsioonilt.

Kuriteost teatamiseks ei ole ette nähtud kindlat tähtaega. Teatava seaduses ette nähtud ajavahemiku möödudes ei saa politsei, prokurör või kohus juhtumit siiski enam uurida. See ajavahemik (aegumistähtaeg) on olenevalt asjaomase kuriteo liigist erinev.

Õiguskaitseasutused on kohustatud alustama uurimist, kui neid on väidetavast kuriteost teavitatud (v.a kuriteod, mille korral algatatakse erasüüdistusmenetlus).

Kuidas ma oma juhtumi kohta teavet saan?

Pärast kuriteost teatamist saate oma kuriteoteate kohta kirjaliku kinnituse. See sisaldab viitenumbrit. Kui te pöördate hiljem pädeva politseijaoskonna poole ja nimetate selle numbri, saate ühendust politseinikuga, kes teie juhtumiga tegeleb.

Kui te esitate kuriteoteate politseile või prokurörile kirjalikult, peate küsima viitenumbrit. Ohvriabiorganisatsioonid võivad teid seejuures abistada.

Kuriteoohvrina on teil õigus toimikuga tutvuda. Toimikuga tutvumise võimaldamisest võidakse keelduda või seda võimalust võidakse piirata üksnes juhul, kui toimikuga tutvumine võib seada ohtu uurimise või mõjutada teie ütlusi tunnistajana.

Prokuratuur teavitab teid protsessi olulistest etappidest. Näiteks antakse teile teada, kui ametiasutused otsustavad süüdistuse esitamisest loobuda, uurimise peatada või kui nad kaaluvad võtta tavapärase kriminaalmenetluse korraldamise asemel alternatiivseid meetmeid.

Kas mul on õigus õigusabile (uurimise või kohtumenetluse ajal)? Millistel tingimustel?

Asjaajamistes õiguskaitseasutustega võib teid toetada ja esindada advokaat, ohvriabiorganisatsiooni töötaja või mõni muu sobiv isik.

Kui teil on õigus saada õiguslikku tuge, toetavad advokaadid koostöös spetsialiseerunud ohvriabiorganisatsioonidega teid teile antud õiguste kasutamisel menetluse käigus tasuta. Ette on nähtud ka psühhosotsiaalne ja õiguslik abi

isikutele, kes on puutunud tahtliku kuriteo tõttu kokku vägivaldaga või seisnud silmitsi tõsise ohuga, kelle seksuaalset puutumatus või enesemääramisõigust on rikutud või kelle sõltuvust teisest isikust on kuriteo toimepanekul ära kasutatud;

juhul, kui olete võimaliku kuriteo tagajärjel surnud isiku lähisugulane või kuriteo tunnistajaks olnud sugulane;

terroriaktide ohvritele;

tüüpilise internetis toime pandud vaenuriteo ohvritele. Need kuriteod hõlmavad ahistavat jälitamist, pidevat ahistamist telekommunikatsioonivahendite või IT-süsteemi abil (küberkiusamine) ja kuriteole kihutamist. Samuti hõlmavad need selliseid süütegusid nagu laimamine, juba põhjendamatuks tunnistatud kuriteos süüdistamine ja solvamine, kui on põhjust eeldada, et tegu pandi toime telekommunikatsioonivahendite või IT-süsteemi abil; alaealistele, kes on olnud vägivaldtegeda tunnistajaks oma suhtlusringkonnas (vägivald perekonnas, laste vastu suunatud vägivald).

Abi peab olema vajalik ohvri õiguste kaitsmiseks ja selle tagab ohvriabiorganisatsioon. Igal juhul antakse psühhosotsiaalset abi alla 14aastastele võimaliku seksuaalse puutumatuse rikkumise ohvritele.

Kui teil ei ole õigust kasutada ohvriabi teenuseid, võite taotleda kohtult tasuta õigusabi, kui olete astunud menetlusse tsiviilhagejana. Selline taotlus kiidetakse heaks, kui kohus peab õigusesindaja kasutamist vajalikuks (eelkõige selleks, et vältida hilisemat tsiviilnõuet) ja teie sissetulek ei ole piisav, et sellisele esindajale maksta (ilma et see kahjustaks teie elatustaset).

Kas mul on õigus nõuda kulude hüvitamist (uurimises või kohtumenetluses osalemise eest)? Millistel tingimustel?

Edasi-tagasisõidu kulud, mis tekivad seoses prokuratuuris, kohtus või ülekuulamise paigas käimisega, hüvitatakse, ja kaotatud aja eest makstakse hüvitist, kui olete kandnud selle tõttu rahalist kahju. Kui te olete tunnistaja ning peate jääma teatavasse kohta ööbima ning seal hommiku-, lõuna- või õhtusööki sööma, hüvitatakse teie viibimiskulud teatava summa ulatuses. Nõude selle makse saamiseks peate esitama 14 päeva jooksul.

Kas ma võin edasi kaevata, kui juhtumi uurimine lõpetatakse enne kohtusse jõudmist?

Kui prokurör menetluse lõpetab, tuleb teid sellest teavitada. Teil on 14 päeva, et paluda prokuröril selgitada selle otsuse põhjuseid. Võite taotleda ka menetluse jätkamist, kui

on rikutud seadust või seda ei ole õigesti kohaldatud;

esineb märkimisväärsed kahtlusi menetluse lõpetamise otsuse aluseks olnud faktide õigsuses või menetluse jätkamise õigustamiseks on võimalik esitada uusi fakte või tõendeid.

Taotlus tuleb esitada 14 päeva jooksul pärast seda, kui teid on teavitatud prokuröri otsusest menetlus lõpetada või kui olete kätte saanud teabe sellise lõpetamise põhjuste kohta. Kui te ei ole nimetatud aja jooksul sellist teavet saanud, pikendatakse taotluse esitamise tähtaega kolme kuuni alates otsuse tegemisest. Menetluse jätkamise taotlus tuleb saata prokuröridele.

Kui prokurör leiab, et taotlus on põhjendatud, jätkab ta menetlust. Vastasel juhul peab prokurör koostama vastuse ja esitama selle koos toimikuga kohtule, kes teeb teie taotluse kohta otsuse. Kui kohus kiidab taotluse heaks, peab prokurör menetlust jätkama. Vastupidisel juhul lükatakse taotlus tagasi.

Kui prokurör otsustab nõuda, et tavapärase kriminaalmenetluse korraldamise asemel võetaks alternatiivseid meetmeid, ei saa te tema otsust edasi kaevata. Kui on esitatud süüdistus ja prokurör lõpetab juhtumi, on teil teatavatel asjaoludel õigus jääda kõrvalsüüdistajana (*Subsidiärklägerin/Subsidiärkläger*) esitatud süüdistuse juurde. Selleks peate juba olema astunud menetlusse tsiviilhagejana. Teatades, et jääte süüdistusele kindlaks, saate endale kõrvalsüüdistaja staatuse.

Kas ma võin osaleda kohtumenetluses?

Ohvrina on teil õigus kohtumenetluses osaleda. Teid kutsutakse kohtusse vaid siis, kui peate andma tunnistajana ütlusi. Ohver on kohustatud kohtusse ilmuma üksnes juhul, kui teda kutsutakse sinna tunnistajana.

Kui te kasutate ohvriabi teenuseid, teavitatakse neid teenuseid osutavat ohvriabiorganisatsiooni istungite kuupäevadest.

Kui te olete andnud ütlusi eeluurimise raames toimunud kaugülikuulamisele, teavitatakse teid istungi kuupäevast üksnes teie taotluse korral. Kui te olete tsiviilhageja, kõrvalsüüdistaja või erasüüdistaja, teatatakse teile nõuetekohaselt kohtuistungite kindlaksmääratud kuupäevad. Olenemata sellest, kas istung on avalik või mitte, on teil ohvrina õigus kohal olla ja võtta endale saatjaks usaldusisik – advokaat, ohvriabiorganisatsiooni liige või mõni muu isik. Teil on õigus esitada süüdistatavale, tunnistajatele ja ekspertidele küsimusi ning samuti õigus sellele, et teid teie hüvitisnõude asjus ära kuulatakse.

Kui te olete tsiviilhageja, võite otsustada istungil mitte osaleda. Kui te olete aga erasüüdistaja ja istungile ei ilmu, eeldab kohus ümberlõkkamatult, et te ei ole enam süüdimõistmisest huvitatud, ja lõpetab juhtumi.

Kui te ei räägi saksa keelt (või mõnda muud ametlikku keelt), on teil istungi ajal õigus tasuta tõlketeenustele.

Milline on minu ametlik roll õigussüsteemis? Kas ma olen või kas ma saan valida, et ma olen: ohver, tunnistaja, tsiviilhageja või erasüüdistaja?

Te olete ohver, kui te vastate sellekohastele seaduses sätestatud nõuetele. Ohvri staatus on järgmistel isikutel:

isikud, kes on puutunud tahtliku kuriteo tõttu kokku vägivalgaga või seisnud silmitsi tõsise ohuga, kelle seksuaalset puutumatust või enesemääramisõigust on rikutud või kelle sõltuvust teisest isikust on kuriteo toimepanekul ära kasutatud;

võimaliku kuriteo tagajärjel surnud isiku abikaasa, registreeritud partner, elukaaslane, esimese astme sugulane, vend, õde või muu ülalpeetav või kuriteo tunnistajaks olnud muu sugulane ning

kõik muud isikud, kes on kandnud kuriteo tagajärjel kahju või kelle kriminaalõigusega kaitstud huve on muul moel kahjustatud.

Te olete tunnistaja, kui olete teinud kriminaalmenetluse seisukohast olulisi tähelepanekuid. Selle määravad kindlaks politsei ja prokurör eeluurimise käigus. Kohtumenetluse raames teeb selle otsuse kohus.

See, kas te astute menetlusse tsiviilhagejana, on teie enda otsustada.

See, kas jätkata süüdistusest loobumise korral menetlust kõrvalsüüdistajana, on samuti teie otsustada.

Millised on minu õigused ja kohustused seoses minu rolliga?

Menetluse ajal peavad kõik ametiasutused austama teie kui ohvri inimväärikust ja teie privaatsuse kaitsega seotud huve. Asjakohaselt tuleb arvesse võtta teie õigusi, huve ja konkreetseid kaitsevajadusi. Kõiki ohvreid tuleb teavitada võimalikult vara nende õigustest ning võimalusest saada abi ja hüvitist.

Taotluse korral tuleb teile anda kinnitus teie kuriteoteate laekumise kohta.

Igal ohvril on õigus sellele, et teda esindatakse ja nõustatakse. Seda võib teha advokaat, ohvriabiorganisatsioon või mõni muu sobiv esindaja. Kui teil on õigus saada ohvriabi teenuseid, esindab teid menetluse käigus isik, kes pakub teile õiguslikku tuge.

Kui te ei vasta õigusliku toe saamise tingimustele, kuid soovite, et teid kui tsiviilhagejat esindaks advokaat, võite teatavatel tingimustel taotleda tasuta õigusabi.

Tunnistajana olete vabastatud kohustusest anda ütlusi lähedase vastu. Sellest kohustusest ei ole te vabastatud juhul, kui olete täiskasvanu ja nõuate kriminaalmenetluse raames hüvitist tsiviilhagejana.

Teil on võimalik keelduda vastamast üksikutele küsimustele, kui vastamine oleks teile või teie pereliikmele alandav või tooks teile või teie pereliikmele kaasa otsese ja märkimisväärse rahalise kahju kandmise ohu; vastus puudutaks teie või mõne teise isiku kõige isiklikumat eluvaldkonda; küsimus seksuaalkuriteo üksikasjade kohta on teie jaoks vastuvõetamatu.

Teid võidakse siiski kohustada küsimustele vastama, kui teie ütlused on menetluse eseme seisukohast eriti tähtsad.

Kui küsitlemise juures viibib ka teisi isikuid, tuleb kanda hoolt selle eest, et teie isikuandmeid ei avalikustata. Te ei pea avalikustama oma kodust aadressi. Selle asemel võite anda mõne muu aadressi, millel ametiasutused saavad teiega ühendust võtta.

Teil on õigus tutvuda toimikuga, kui see on seotud teie huvidega. Samuti võite küsida toimiku koopiat, makstes selle eest ettenähtud lõivu. Kui teile on antud tasuta õigusabi või kui te taotlete ekspertide, avalik-õiguslike asutuste, talituste ja institutsioonide järelduste ja arvamuste koopiaid, antakse need teile tasuta. Kui õigusrikkuja vahi alt või eelvangistusest vabastatakse, tuleb teid teavitada juhul, kui tahtliku kuriteoga on teie kallal tarvitatud vägivalda või kui te olete seisnud silmitsi tõsise ohuga, kui on rikutud teie seksuaalset puutumatust või enesemääramisõigust, kui sellise kuriteo toimepanemisel on kasutatud ära teie isiklikku sõltuvust või kui olete haavatav ohver. Kui te olete mõnda muud liiki kuriteo ohver, peate esitama taotluse, märkides sinna, et soovite enda teavitamist õigusrikkuja vabastamisest.

Teile tuleb teatada, kui prokurör menetluse lõpetab, seda jätkab või eeluurimise lõpetab. Kui tavapärase kriminaalmenetluse korraldamise asemel kaalutakse võtta alternatiivseid meetmeid, peate saama põhjalikku teavet oma õiguste kohta. Teatavatel tingimustel võite taotleda menetluse jätkamist, kui prokurör on selle lõpetanud.

Kui te ei oska piisavalt saksa keelt või olete kurt või tumm, on teil õigus saada abi tõlgilt/tõlkijalt. Samuti on teil õigus osaleda kaugülikuulamisele, uurimiseksperimentis ja kohtuistungil, mille käigus on teil õigus esitada küsimusi ja taotlusi.

Kas ma võin kohtumenetluse ajal teha avalduse või anda tunnistusi? Millistel tingimustel?

Ohvrina on teil õigus teha tunnistajate ülikuulamisele, muud liiki küsitlemisel või kohtuistungil avaldusi. Näiteks võite teatada, et astute menetlusse tsiviilhagejana ja soovite saada hüvitist. Samuti võite esitada süüdistatavale, tunnistajatele ja ekspertidele küsimusi.

Tunnistusi võite anda, kui teid on kutsutud küsitlemisele või istungile.

Kui olete ka tunnistaja, on teil kohustus iga kord kohtusse ilmuda, kui teid sinna kutsutakse, ning esitada tõest ja täielikku teavet.

Millist teavet mulle antakse kohtumenetluse ajal?

Kohtumenetluse ajal teavitatakse teid küsitlemise alguses teie õigustest.

See, kas te osalete kogu kohtumenetluses, on teie enda otsustada.

Kohtuotsus kuulutatakse välja istungi lõpus. Otsuse sisust saate teada, kui jääte istungi lõpuni või tutvute menetlustoimikuga.

Kui te olete astunud menetlusse tsiviilhagejana, on kohus kohustatud oma lahendis otsustama ka teie nõude üle. Kui kohus otsustab, et te saate hüvitist, käsitatakse seda otsust tsiviilõiguse alusel täidetava määrusena ja te võite esitada föderaalvalitsusele taotluse hüvitise ettemakse saamiseks. Selle tingimuseks on, et süüdi mõistetud isik ei suuda maksekohustust (vangla)karistuse kandmise tõttu kohe täita.

Kohus võib anda ka korralduse tagastada ohvrile tema vara, mis on süüdistatava valduses.

Kas mul on võimalik tutvuda menetlustoimikuga?

Teil on õigus toimikuga tutvuda. Toimikuga tutvumise võimaldamisest võidakse keelduda või seda võimalust võidakse piirata üksnes juhul, kui toimikuga tutvumine võib seada ohtu uurimise või mõjutada teie ütlusi tunnistajana.

Viimati uuendatud: 06/11/2018

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

3 - Minu õigused pärast kohtumenetlust

Kas mul on õigus otsus edasi kaevata?

Üldjuhul on õigus otsus edasi kaevata tsiviilhagejal (1), kõrvalsüüdistajal (2) ja erasüüdistajal (3).

Apellatsioonkaebusi on kahte liiki: tühisuse tuvastamise kaebus (*Nichtigkeitsbeschwerde*), mis puudutab menetluse ja otsuse seaduslikkust, ning apellatsioonkaebus (*Berufung*), millega vaidlustatakse tsiviilõiguslikus nõudes tehtud otsus. Erasüüdistajana võite esitada apellatsiooni ka karistuse määra peale. Süüdistatava õigeksmõistmise korral suunatakse tsiviilhagejad ja kõrvalsüüdistajad hüvitise nõudmiseks tsiviilkohtusse.

Tsiviilhagejana, kõrvalsüüdistajana või erasüüdistajana on teil õigus esitada otsuse tühisuse tuvastamise kaebus,

kui teie nõue on seoses süüdistatava õigeksmõistmisega edastatud tsiviilkohtule ja on ilmne, et teie poolt kohtumenetluse raames esitatud taotluse tagasilükkamine on mõjutanud negatiivselt kohtu otsust teie tsiviilnõudes.

Tsiviilhagejana või kõrvalsüüdistajana on teil õigus esitada apellatsioonkaebus,

kui kohus edastab süüdistatava süüdimõistmise korral teie nõude tsiviilkohtule, ehkki selle kohta oleks võinud teha otsuse kriminaalkohus, sest teie nõue oli igati põhjendatud ja õigustatud.

Esimese astme kohtus (*Bezirksgericht*) ja liidumaa kohtu (*Landesgericht*) ühe kohtuniku teostatavas menetluses võivad tsiviilhagejad ja kõrvalsüüdistajad tsiviilnõude kohta tehtud otsuse edasi kaevata nii juhul, kui nõue on tervikuna edastatud tsiviilkohtule, kui ka juhul, kui nad soovivad vaidlustada määratud hüvitise suuruse.

Kui teil on menetluses erasüüdistaja staatus, saate kasutada samu edasikaebamisõigusi kui prokurör. Kui süüdistatav mõistetakse õigeks, võite esitada otsuse tühisuse tuvastamise kaebuse. Esimese astme kohtus ja liidumaa kohtus ühe kohtuniku teostatavas menetluses võite ka vaidlustada otsuses esitatud faktilisi asjaolusid, esitades apellatsioonkaebuse süüdistatava süü küsimuses. Süüdistatava süüdimõistmise korral võite esitada apellatsioonkaebuse, kui te ei ole karistusega nõus või kui teie tsiviilnõue on edastatud tsiviilkohtule. Kui te ei viibinud istungil, kus kohus oma otsuse teatavaks tegi, peate selleks, et saada teada, kas süüdistatav mõisteti süüdi või mitte, toimikuga tutvuma. Otsus peab olema põhjendatud ja kohtunik peab sellele nelja nädala jooksul alla kirjutama. Kui te esitate tsiviilhageja, kõrvalsüüdistaja või erasüüdistajana kolme päeva jooksul pärast otsuse väljakuulutamist otsuse tühisuse tuvastamise kaebuse või apellatsioonkaebuse, peate saama otsuse koopia. Apellatsioonkaebuse või tühisuse tuvastamise kaebuse esitamiseks võite taotleda tasuta õigusabi. Vajaduse korral võib see hõlmata ka tasuta tõlkeabi. Kohus näeb tasuta õigusabi ette juhul, kui on vaja kasutada õigusesindajat ja teie sissetulek ei ole piisav, et õigusesindajale maksta, ilma et see kahjustaks teie elatustaset.

Millised on minu õigused pärast süüdimõistmist?

Igal ohvril on õigus paluda, et teda teavitataks esimesest korrast, kui kurjategijal lubatakse kinnipidamisasutusest ilma järelevalveta lahkuda, kurjategijaja põgenemisest ja uuesti kinni pidamisest, kurjategijaja peatsest või juba toimunud vabastamisest ning tingimisi vabastamise korral kehtestatud tingimustest. Seksuaalkuriteo või seksuaalvägivalla ohver, kes on palunud ennast teavitada, kui kurjategijaja vanglast lahku või vabastatakse, tuleb enne elektroonilise valve kohaldamise heakskiitmist ära kuulata. Sellisele ohvrile tuleb teatada ka elektroonilise valve kohaldamise heakskiitmisest. Ohvril on õigus ohvriabi teenustele, millega aidatakse tal kõnealuseid õigusi kasutada.

Muud teavet te pärast otsuse jõustumist ametiasutustelt ei saa. Teil on siiski endiselt õigus tutvuda menetlustoimikuga, kui mängus on teie huvid.

Kas mul on pärast kohtumenetlust õigus abile või kaitsele? Kui kaua?

Pärast kohtumenetlust on teil õigus kokkuvõtvale vestlusele organisatsioonis, kes on teile osutanud ohvriabi teenuseid.

Kuriteoohvril, kellele on pakutud kriminaalmenetluse käigus psühhosotsiaalset tuge, on õigus sellisele toele ka järgneva tsiviilmenetluse ajal. Selleks peab tsiviilmenetluses käsitletav küsimus olema seotud kriminaalmenetluses käsitletud küsimusega ning pakutav toetus peab olema vajalik ohvri menetlusõiguste kaitsmiseks. Tuge pakkuv ohvriabiorganisatsioon hindab, kas need tingimused on täidetud. Ohver võib taotleda tasuta õigusabi, et ta saaks lasta end tsiviilmenetluses esindada advokaadil. Seda abi antakse ainult tsiviilmenetluse lõpuni.

Millist teavet mulle antakse, kui kurjategijaja mõistetakse süüdi?

Menetluse tulemuse ja määratud karistuse saate teada, kui jääte kuni otsuse väljakuulutamiseni kohtusaali või tutvute hiljem menetlustoimikuga.

Kas mulle teatatakse, kui kurjategijaja vanglast vabaneb (sealhulgas ennetähtaegselt või tingimisi) või põgeneb?

Taotluse korral teavitatakse teid viivitamata sellest, kui kurjategijaja vanglast põgeneb või kui ta vabastatakse, samuti esimesest korrast, kui kurjategijaja lubatakse kinnipidamisasutusest ilma järelevalveta lahkuda. Samuti antakse teile teada, kui põgenenud kurjategijaja on kinni peetud. Juhul kui kurjategijale on vabastamisel kehtestatud tingimused, mille eesmärk on ohvrit kaitsta, teavitatakse teid ka neist.

Kas mind kaasatakse (tingimisi) vabastamist käsitleva otsuse tegemisse? Kas mul on näiteks õigus teha avaldus või esitada kaebus?

Ohver kaasatakse (tingimisi) vabastamist käsitleva otsuse tegemisse vaid erandjuhtudel. Üksnes seksuaalkuriteo või seksuaalvägivalla ohver, kes on palunud end teavitada, kui kurjategijaja vanglast lahku või vabastatakse, kuulatakse enne elektroonilise valve kohaldamise otsuse tegemist ära.

1. Tsiviilhageja

Et tsiviilhagejaks saada, peate esitama avalduse. Avalduses peab olema ära märgitud kuriteo tagajärjel kantud kahju või saadud kahjustuste hüvitamiseks esitatava nõude täpne suurus. Uurimise ajal tuleb avaldus esitada politseile või prokuratuurile. Selle võib esitada kirjalikult või suuliselt. Kohtuprotsessi ajal tuleb avaldus esitada enne tõendite kogumise etapi lõppu. See on ka viimane aeg, millal peab olema kindlaks määratud nõude suurus.

Tsiviilhagejana on teil lisaks ohvri õigustele veel järgmised õigused:

õigus taotleda selliste tõendite kogumist, millest võib olla abi süüdistatava süüdimõistmisel või teie hüvitisnõude põhjendamisel, õigus olla kutsutud kohtuistungile, õigus kaevata edasi kohtu otsus menetlus lõpetada, õigus esitada oma tsiviilnõude alusel apellatsioonkaebus.

2. Kõrvalsüüdistaja

Kõrvalsüüdistajaks saamiseks peate olema tsiviilhageja või selleks hakkama ning algatama kõrvalsüüdistusmenetluse. Kui teo toimepanija on alaealine, on kõrvalsüüdistusmenetlus välistatud.

Kõrvalsüüdistajaks saate kõrvalsüüdistusmenetluse algatamise avalduse kaudu. Kui prokurör istungi ajal süüdistusest loobub, peate esitama selle avalduse viivitamata, kui teid on nõuetekohaselt kohtusse kutsutud. Kui te ei ole kohtusse ilmunud või kui te kõrvalsüüdistusmenetlust ei algata, mõistetakse süüdistatav õigeks.

Kui prokurör loobub süüdistusest väljaspool kohtulikku arutamist või kui teid ei ole tsiviilhagejana nõuetekohaselt kohtusse kutsutud, peab kohus teid toimunust teavitama. Seejärel on teil üks kuu aega, et algatada kõrvalsüüdistusmenetlus.

Kui te jätkate prokuröri asemel süüdistusmenetlust, võib prokurör igal ajal kohtumenetlusega seotud teabega tutvuda ja võib otsustada menetluse uuesti üle võtta. Sellisel juhul jätkate menetluses osalemist tsiviilhagejana.

3. Erasüüdistaja

Mõne vähem raske kuriteo korral ei esita süüdistust prokurör, vaid ohver ise. Kui olete mõne sellise kuriteo ohver, algatatakse kriminaalmenetlus üksnes juhul, kui esitate kohtule erasüüdistuse. Sellega saate endale erasüüdistaja staatuse.

Sellisel juhul uurimismenetlust põhimõtteliselt ei korraldata, kuid teatavate internetis toime pandud vaenurikitegude (laimamine, põhjendamatuks tunnistatud kohtulikult karistatavas kuriteos süüdistamine või solvamine, tingimusel et need süüteod pandi toime telekommunikatsioonivahendi või arvutisüsteemi abil) ohvrid võivad taotleda kohtult uurimismeetme võtmist, et kurjategija kindlaks teha. Taotlus peab vastama tõendite taotluse nõuetele.

Erasüüdistajana peate tõendama kõiki süüdimõistmiseks olulisi asjaolusid ise. Kui süüdistatav mõistetakse õigeks, peate kandma kohtukulud. Internetis toime pandud vaenurikitegude puhul kehtib erand: kui kriminaalmenetlus on seotud laimamisega, põhjendamatuks tunnistatud kohtulikult karistatavas kuriteos süüdistamisega või solvamisega, tingimusel et need süüteod pandi toime telekommunikatsioonivahendi või arvutisüsteemi abil, ja menetlus ei lõpe süüdimõistmisega, peavad erasüüdistajad või ohvrid, kes taotleavad kurjategija kindlakstegemist, maksma hüvitist üksnes juhul, kui nad esitasid teadlikult valesüüdistuse. See vabastus kulude hüvitamise kohustusest puudutab aga üksnes menetluskulusid. Kui menetlus ei lõpe süüdimõistmisega, peab erasüüdistaja hüvitama kostja õigusabikulud põhikohtuasjas ja apellatsioonimenetluses.

Internetis toime pandud vaenurikitegude ohvrite suhtes kehtiv kulude hüvitamise kord kehtib 31. detsembrini 2023 ja seejärel seda hinnatakse.

4. Ohvriabi teenused

Teatavatel isikutel on õigus psühhosotsiaalsetele ja juriidilistele ohvriabi teenustele. See õigus kehtib

isikutele, kes on puutunud tahtliku kuriteo tõttu kokku vägivaldaga või seisnud silmitsi tõsise ohuga, kelle seksuaalset puutumatust ja enesemääramisõigust on rikutud või kelle sõltuvust teisest isikust on kuriteo toimepanekul ära kasutatud;

juhul, kui olete võimaliku kuriteo tagajärjel surnud isiku lähisugulane või selle kuriteo tunnistajaks olnud sugulane;

terroriaktide ohvritele;

tüüpilise internetis toime pandud vaenurikiteo ohvritele. Need kuriteod hõlmavad järjekindlat tagakiusamist, pidevat ahistamist

telekommunikatsioonivahendite või arvutisüsteemi abil (küberkiusamine) ja kuriteole kihutamist. Samuti hõlmavad need selliseid süütegusid nagu laimamine, põhjendamatuks tunnistatud kohtulikult karistatavas kuriteos süüdistamine või solvamine, kui on märke sellest, et süütegu pandi toime telekommunikatsioonivahendi või arvutisüsteemi abil;

alaealistele, kes on olnud vägivalda tunnistajaks oma suhtlusringkonnas (vägivald perekonnas, laste vastu suunatud vägivald).

Ohvriabi peab olema vajalik ohvrite õiguste kaitsmiseks ja selle peab tagama ohvriabi asutus. Ohvrile, kelle seksuaalset puutumatust on rikutud ja kes on alla 14aastane, tuleb alati osutada psühhosotsiaalseid ohvriabi teenuseid, ilma et ta peaks neid taotlema.

Psühhosotsiaalsed ohvriabi teenused hõlmavad asjaomaste isikute ettevalmistamist menetluseks ja menetlusega seotud emotsionaalseks stressiks ning abi politseis ja kohtus toimuvatel küsitlustel; juriidilised ohvriabi teenused hõlmavad õigusnõustamist ja esindamist advokaadi poolt. Juriidiliste ohvriabi teenuste osutajatel on ka õigus nõuda kriminaalmenetluses hüvitist (tsiviilhageja õigused).

Ohvriabi teenuseid pakuvad spetsiaalsed ohvriabiorganisatsioonid (nt lastekaitse-, nõustamis- või sekkumiskeskused), mis annavad advokaatidele

ülesandeks anda õigusabi ja/või mille töötajad pakuvad psühhosotsiaalset abi. Nende organisatsioonide töötajad on sotsiaaltöötajad, psühholoogid või võrreldavad spetsialistid, kes on saanud kohustusliku täiendava õigusosalase koolituse kriminaalmenetluse valdkonnas.

Ohvriabi teenuseid rahastab föderaalne justiitsministeerium.

Viimati uuendatud: 06/11/2018

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

4 - Hüvitis

Kuidas nõuda kurjategijalt kahju hüvitamist? (nt kohtuasi, tsiviilnõue, tsiviilhagi kriminaalmenetluses)

Rahalise nõude esitamiseks (nt hingelise kahju või ravikulude hüvitamiseks) võib ohver

esitada kurjategija vastu tsiviilhagi või

astuda tsiviilhagejana süüdistatava suhtes algatatud kriminaalmenetlusse.

Tsiviilhagejana kriminaalmenetluses nõude esitamiseks tuleb esitada avaldus, milles peab olema kindlaks määratud kuriteo tagajärjel kantud kahju või kannatuste hüvitamiseks esitatava nõude suurus ning välja toodud kahjuhüvitise nõudmise alused. Lisatingimusena peab süüdistatav olema kahju põhjustamises süüdi mõistetud.

Tsiviilhagejana peaksite astuma kriminaalmenetlusse võimalikult varakult (eelistatavalt siis, kui kuriteost politseile teatatakse). Pärast süüdistuse esitamist pädevale kohtule võib avalduse registreerida ka pädevas prokuratuuris või esitada vabas vormis kirjalikult. Kohtuprotsessi ajal tuleb avaldus esitada enne tõendite kogumise etapi lõppu. See on ka viimane aeg, millal peab olema kindlaks määratud nõude suurus.

Kohus andis kurjategijale korralduse hüvitada mulle kahju / maksta hüvitist. Kuidas ma saan tagada, et kurjategija järgib seda korraldust?

Kui süüdimõistetud isik ei täida oma kohustust maksta ettenähtud summa, võib ohver, kellele hüvitis on määratud, võtta selle kohustuse täitmise tagamiseks kohtu abiga meetmeid. Selleks tuleb esitada pädevale esimese astme kohtule (*Bezirksgericht*) suuline või kirjalik taotlus (täitmisele pööramise taotlus (*Exekutionsantrag*)). Õiguslikult siduvas kohtuotsuses määratud hüvitist saab nõuda 30 aasta jooksul. Pärast seda nõue aegub.

Kui süüdi mõistetud isiku vara on konfiskeeritud, on ohvril õigus taotleda talle määratud hüvitise maksmist riigi konfiskeeritud vara arvelt.

Kas riik võib teha mulle ettemakse juhul, kui kurjategija korraldust ei järgi? Millistel tingimustel?

Ettemakse tehakse üksnes juhul, kui makse tegemist on takistanud karistuse kandmine. Nii võib see olla näiteks juhul, kui kurjategijal ei ole vanglakaristuse kandmise tõttu sissetulekut või tal puuduvad pärast trahvi maksmist vahendid. Sellise ettemakse saamiseks peab olema tsiviilhagejale määratud õiguslikult siduva kohtuotsusega hüvitis seoses surma, kehavigastuse, tervisekahjustuse või rahalise kahjuga. Teatavatel juhtudel on ettemakse tegemine välistatud (nt kui hagejal on muu õigus saada riigilt toetust või kui tema vigastus on tekkinud kakluses osalemise või raske hooletuse tagajärjel).

Ettemakse taotlus tuleb esitada pädevale kriminaalkohtule.

Kas mul on õigus saada riigilt hüvitist?

Kuriteoohver võib saada riigilt rahalist hüvitist, kui

ta ei ole saanud haiguse, taastusravi vms tõttu oma kutsealal töötada ja tal on töötasu seetõttu saamata jäänud;
ta on pidanud käima psühhoteeraapias, kasutama kriisiabi teenuseid või saama muud ravi, et parandada oma tervist;
tal on vaja ortopeedilist ravi;
kahjustada on saanud tema prillid või hambaproteesid;
tal on vaja taastusravi;
ta vajab hooldust (sellisel juhul võidakse maksta hooldushüvitist);
ta on pime (sellisel juhul võidakse maksta pimedatele ette nähtud hüvitist).

Alates 31. maist 2009 võidakse ohvritele, kellele on tekitatud raske kehavigastus, maksta kindlasummaline hüvitis ka hingelise kahju korvamiseks.

Kuriteoohvri ülalpeetaval on õigus

hüvitisele saamata jäänud elatise eest (kui ohver on surnud ja tema abikaasa ja/või laps on ilma jäänud elamiskulude katmiseks vajalikust rahalisest toest);
terapeutilisele ravile (nt psühhoteeraapia) ja ortopeedilisele ravile;
matusekulude katmisele teatava summa piires.

Kas mul on õigus saada hüvitist juhul, kui kurjategijat ei mõisteta süüdi?

Kui kurjategijat ei mõisteta süüdi, suunatakse ohver tsiviilkohtusse, kus ta võib esitada hüvitisnõude.

Kas mul on õigus erakorralisele ettemaksele, kui ma ootan otsust oma hüvitisnõude kohta?

Ei ole.

Viimati uuendatud: 06/11/2018

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Järgmised keeleversioonid: [de](#) [en](#) on juba tõlgitud.

5 - Minu õigus saada abi ja toetust

Kellega ma pean abi ja toetuse saamiseks ühendust võtma, kui ma olen kuriteoohver?

Föderaalne justiitsministeerium on sõlminud kriminaalmenetluse seadustiku paragrahvi 66 artikli 2 alusel lepingud asjakohaste organisatsioonidega, kes pakuvad ohvritele abi pärast seda, kui nad on kontrollinud, et teatavad seaduses sätestatud tingimused on täidetud. Nende organisatsioonide kontaktid leiab järgmisel lingil klõpsates (kõnealused organisatsioonid on rühmitatud liidumaade kaupa): Ohvriabiorganisatsioonid
Ohvriabitelefoni

Sotsiaalhoolekandeamet: 0043 158831 ja üldine ohvriabitelefoni: 0800 112 112 (kättesaadav ka Euroopa ohvriabi kriisitelefoni 116 006)

Kas ohvriabi on tasuta?

Jah.

Millist abi võin ma saada riiklikelt ametiasutustelt?

Kuriteoohver saab rahalist hüvitist ohvritele hüvitise maksmist käsitleva seaduse alusel (*Verbrechensopfergesetz* (VOG)), föderaalne ametlik väljaanne (BGBl.) 288/1972).

Selle seaduse kohaselt on hüvitise maksmise kord on kõigi taotlejate jaoks (Austria kodanikud ja välisriikide kodanikud) sama. Tegemist on haldusmenetlusega, mille käigus ametiasutus peab tuvastama otsuse tegemiseks asjakohased faktid ja tegema taotletud teenuste kohta otsuse. Taotleja on kohustatud tegema menetluse raames koostööd ja esitama vajaliku teabe (sh tekitatud kahju tuvastamiseks).

Taotlus tuleb esitada föderaalsele sotsiaalhoolekandeametile, kes teeb ka taotluse kohta otsuse.

Millist abi võin ma saada valitsusvälistelt organisatsioonidelt?

Õigus psühhosotsiaalsele ja õiguslikule toele on järgmistel isikutel:

vägivallateo või seksuaalkuriteo ohvrid, isikud, kes on seisnud silmitsi tõsise ohuga, või isikud, kelle sõltuvust teisest isikust on tahtliku kuriteo toimepanekul ära kasutatud;

kuriteo tagajärjel surnud isiku abikaasa, elukaaslane, esimese astme sugulane, vend, õde või muu ülalpeetav ning muu isik, kes on olnud oma lähedase surma tunnistajaks;

terrorikuritegude ohvrid.

Nendele ohvritele tuleb pakkuda taotluse korral psühhosotsiaalset ja õiguslikku tuge, kui see on vajalik ohvri menetlusõiguste kaitsmiseks, võttes võimalikult suurel määral arvesse ohvri isiklikku kaasatust. Sellise abi vajalikkust hindavad ohvriabiorganisatsioonid. Seksuaalkuriteo ohvritel, kes on alla 14-aastane, on alati õigus psühhosotsiaalsele toele.

Psühhosotsiaalne tugi

Psühhosotsiaalse toe pakkumisel valmistatakse ohver ette menetlusega kaasnevaks psühholoogiliseks stressiks, tal aidatakse toime tulla oma emotsioonidega (ärevus, meeleheide, mure, viha) ning teda saadetakse eeluurimise või kohtumenetluse raames toimuvatel ärakuulamistel.

Õiguslik tugi

Õigusliku toe eesmärk on aidata ohvritel kasutada kriminaalmenetluses oma õigusi. See on eriti kasulik ja vajalik, kui konkreetsed asjaolud annavad alust muresemiseks, et ohvri õigusi ei austata menetluse käigus piisavalt. Kui ohver on kandnud kuriteo tagajärjel kahju, võib advokaat nõuda ohvri nimel (kui ohvritel on tsiviilhageja staatus) hüvitist (nt mittevaralise kahju eest).

Viimati uuendatud: 06/11/2018

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.